

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง สถานภาพของบริษัทตัวแทนสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่จัดการศึกษาทางไกล
ตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๖

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้มีหนังสือ ที่ ศบ ๐๕๐๕/๑๘๗๓๖ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ตรวจพบโฆษณาของบริษัท Resource Development International (Thailand) จากหนังสือพิมพ์ Bangkok Post ฉบับประจำวันที ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๗ ว่ามีการดำเนินการรับสมัครนักศึกษาเพื่อเข้าศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต และหลักสูตรอื่นๆ ของ University of Leicester สหราชอาณาจักร ในการนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงปรากฏว่า University of Leicester ได้รับการรับรองวิทยฐานะสถาบันจาก สหราชอาณาจักร มีการจัดการศึกษาในรูปแบบการจัดการศึกษาทางไกล (Distance Learning) ซึ่งการเรียนการสอนและการจัดสอบเป็นความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยโดยตรง โดยมีบริษัท Resource Development International สหราชอาณาจักร ซึ่งมีสำนักงานสาขาในประเทศต่าง ๆ กว่า ๒๐ ประเทศ เป็นตัวแทนของ University of Leicester โดยสำนักงานสาขาดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการสนับสนุนด้านเอกสารการสมัครและการจัดส่งเอกสารให้แก่เจ้าหน้าที่บริหารระดับสูงขององค์กรและบริษัทข้ามชาติซึ่งเป็นกลุ่มลูกค้าหลักของบริษัทในประเทศต่าง ๆ โดยเจ้าหน้าที่ขององค์กรและบริษัทต่าง ๆ เหล่านี้จะมีการโยกย้ายการดำรงตำแหน่งในเมืองสำคัญ ๆ ทั่วโลกอยู่เสมอ หน้าที่สำนักงานสาขาของบริษัทมุ่งเน้นที่การให้บริการรวบรวมเอกสารสมัครและอำนวยความสะดวกด้านการสื่อสารระหว่างองค์กร เจ้าหน้าที่ และมหาวิทยาลัย ซึ่งทางสำนักงานสาขาไม่มีส่วนรับผิดชอบด้านการจัดการเรียนการสอนหรือการจัดสอบ โดยผู้สมัครทำการชำระค่าเล่าเรียนกับทางมหาวิทยาลัยในสหราชอาณาจักรโดยตรง บางกรณีสำนักงานใหญ่ในต่างประเทศขององค์กรและบริษัทต่าง ๆ เหล่านี้เป็นผู้ชำระค่าเล่าเรียนให้กับมหาวิทยาลัย

สำหรับบริษัท Resource Development International (Thailand) ซึ่งเป็นสำนักงานสาขาของ Resource Development International สหราชอาณาจักร มีหน้าที่ดำเนินการด้านการสนับสนุน ด้านการแจกจ่ายและรวบรวมเอกสารสมัครให้แก่ผู้ที่สนใจ และไม่มีส่วนรับผิดชอบด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดเก็บค่าเล่าเรียน หรือการจัดสอบ ส่วนการรับสมัครบริษัทจะเก็บค่าใช้จ่าย ๑,๐๐๐ บาท และดำเนินการจัดให้มีการทดสอบและส่งผลการทดสอบให้ University of Leicester เป็นผู้พิจารณา รวมทั้งจะเป็นผู้ดำเนินการแจกจ่ายหนังสือตำรา และ

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๐๒๕๐ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เอกสารประกอบคำบรรยายให้กับนักศึกษาเมื่อนักศึกษาได้ลงทะเบียนกับมหาวิทยาลัยแล้ว
อย่างไรก็ดี บางกรณีบริษัทอาจจัดให้มีการกวดวิชา/สอนพิเศษ (Tutorial) เดือนละไม่เกิน ๑ ครั้ง
เฉพาะกรณีที่มีนักศึกษาไม่น้อยกว่า ๓ คนร้องขอ โดยอาจารย์ที่ได้รับการแต่งตั้งจาก University
of Leicester ณ สำนักงานของบริษัทฯ อาคารอมรินทร์ทาวเวอร์ ชั้น ๑๒ ดังนั้น เพื่อให้เกิด
ความชัดเจนในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงขอหารือหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในประเด็น
ดังต่อไปนี้

๑. กรณีสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศจัดการศึกษาระดับปริญญาในรูปแบบ
การจัดการศึกษาทางไกล (Distance Learning) โดยมีสำนักงานสาขาหรือสำนักงานตัวแทนทำ
หน้าที่ดำเนินการประชาสัมพันธ์การรับสมัคร และดำเนินการรับสมัครโดยจัดให้มีการทดสอบ การ
เก็บค่าใช้จ่ายในการสมัครสอบ ดำเนินการแจกจ่ายหนังสือตำราและเอกสารประกอบคำบรรยาย
ให้กับนักศึกษา และจัดให้มีการกวดวิชา/สอนพิเศษ (Tutorial) ณ สำนักงานสาขาหรือสำนักงาน
ตัวแทนภายในประเทศไทยเป็นครั้งคราว เป็นการจัดตั้งและเปิดดำเนินการสถาบันอุดมศึกษา
เอกชนตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖ หรือไม่

๒. กรณีมีผู้ประกอบการโดยทำหน้าที่ในลักษณะเดียวกันกับสำนักงานสาขา
หรือสำนักงานตัวแทนตามประเด็นข้อ ๑ แต่ไม่ได้รับการแต่งตั้ง หรือมีนิติสัมพันธ์ใด ๆ กับ
สถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ การประกอบกิจการดังกล่าวจะเป็นการจัดตั้งและเปิดดำเนินการ
สถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖ หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา ประกอบกับรับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ
(สำนักงานปลัดกระทรวงและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา) และผู้แทนสำนัก
นายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.) แล้ว สรุปความได้ว่า University of Leicester ได้ดำเนินการ
จัดการศึกษาแบบทางไกล (Distance Learning) และได้มอบหมายให้บริษัท Resource
Development International สหราชอาณาจักร ทำหน้าที่เป็นบริษัทตัวแทนของมหาวิทยาลัย
เพื่อให้บริการสนับสนุนด้านเอกสารรับสมัครและดำเนินการแจกจ่ายและรวบรวมเอกสารการ
สมัคร โดยไม่มีส่วนรับผิดชอบด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดเก็บค่าเล่าเรียน หรือการจัด
สอบ สำหรับการดำเนินการในประเทศไทย บริษัท Resource Development International
สหราชอาณาจักร ได้มอบหมายให้บริษัท Resource Development International (Thailand)
เป็นผู้ดำเนินการดังกล่าวข้างต้นและเป็นสำนักงานสาขาของบริษัทฯ ดังนั้น กรณีตามข้อหารือจึงมี
ประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า การดำเนินการของบริษัท Resource Development International
(Thailand) เป็นการจัดตั้งและเป็นการเปิดดำเนินการสถาบันอุดมศึกษาเอกชนหรือไม่ ซึ่งเมื่อได้
พิจารณามาตรา ๕^๑ ประกอบกับมาตรา ๘^๒ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.

^๑ มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

๒๕๕๖ แล้ว เห็นว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจะต้องเป็นสถานศึกษาของเอกชนที่ให้การศึกษาระดับปริญญาแก่บุคคลตั้งแต่หนึ่งคนขึ้นไป และมีวัตถุประสงค์ในการให้การศึกษ ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า บริษัทดังกล่าวมีวัตถุประสงค์หลักในการให้บริการสนับสนุนด้านเอกสารการสมัคร การแจกจ่าย และรวบรวมเอกสารการสมัครให้แก่ผู้ที่สนใจ แม้การดำเนินการของบริษัทจะมีการประชาสัมพันธ์การรับสมัคร รับสมัครโดยจัดให้มีการทดสอบเก็บค่าใช้จ่ายในการสมัครสอบ แจกจ่ายหนังสือตำราและเอกสารประกอบคำบรรยายให้กับนักศึกษา และจัดให้มีการกวดวิชาหรือสอนพิเศษ ณ สำนักงานสาขาหรือสำนักงานตัวแทนภายในประเทศไทยตามที่นักศึกษาร้องขอเป็นครั้งคราวซึ่งไม่เกินเดือนละหนึ่งครั้ง แต่การดำเนินการดังกล่าวบริษัทไม่มีส่วนรับผิดชอบด้านการจัดการเรียนการสอนที่เป็นหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา การจัดเก็บค่าเล่าเรียน หรือการจัดสอบ รวมทั้งไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าบริษัทได้อนุมัติปริญญาให้แก่นักศึกษาแต่อย่างใด นอกจากนี้ มาตรา ๙^๓ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้กำหนดลักษณะของสถาบันอุดมศึกษาไว้สามประเภทคือ มหาวิทยาลัย สถาบัน และวิทยาลัย โดยลักษณะของมหาวิทยาลัย สถาบัน และวิทยาลัยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ปัจจุบันยังไม่มีกฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งบทเฉพาะกาล มาตรา ๑๓๐^๔ อนุโลมให้นำกฎทบทวงที่ออกตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๒ มาใช้บังคับ อันได้แก่ กฎทบทวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งได้กำหนดลักษณะของมหาวิทยาลัยต้องดำเนินการให้การศึกษาด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงหลายสาขาวิชาหรือหลายกลุ่มสาขาวิชา ดำเนินการให้การศึกษ เพื่อให้ประกาศนียบัตร

“สถาบันอุดมศึกษาเอกชน” หมายความว่า สถานศึกษาของเอกชนที่ให้การศึกษาระดับปริญญาแก่บุคคลตั้งแต่หนึ่งคนขึ้นไป

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒ มาตรา ๘ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเป็นสถานศึกษาและวิจัย มีวัตถุประสงค์ในการให้การศึกษ ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ

^๓ มาตรา ๙ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีสามประเภทคือ

(๑) มหาวิทยาลัย

(๒) สถาบัน

(๓) วิทยาลัย

ลักษณะของมหาวิทยาลัย สถาบัน และวิทยาลัย ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

^๔ มาตรา ๑๓๐ ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎกระทรวง ประกาศ คำสั่ง ข้อกำหนด ระเบียบและข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำกฎทบทวง ประกาศ คำสั่ง ข้อกำหนด ระเบียบและข้อบังคับที่ออกตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

อนุปริญญา ปริญญาทุกชั้น และประกาศนียบัตรบัณฑิต มีภารกิจด้านการสอน การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ^๕

ดังนั้น เมื่อได้พิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๕ มาตรา ๘ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๖ และกฎทบทวน ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๒ แล้ว เห็นว่า การดำเนินการของบริษัท Resource Development International (Thailand) ไม่เข้าลักษณะของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จึงไม่เป็นการจัดตั้งและเปิดดำเนินการสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๖

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้รับฟังคำชี้แจงของผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแล้ว เห็นว่า การดำเนินการของบริษัท Resource Development International (Thailand) ที่ได้จัดให้มีการกวดวิชาหรือสอนพิเศษเป็นครั้งคราวนั้น แม้จะไม่เข้าลักษณะของการดำเนินการจัดตั้งและเปิดดำเนินการสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๖ ก็ตาม แต่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษายังมีความห่วงใยและต้องการควบคุมการดำเนินการดังกล่าว เพื่อคุ้มครองผู้ใช้บริการด้านการศึกษา ซึ่งเมื่อได้พิจารณาบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นว่า การจัดกวดวิชาหรือสอนพิเศษดังกล่าวเป็นการจัดการศึกษารูปแบบการศึกษานอกระบบโรงเรียน ตามมาตรา ๑๕ (๒)^๖ แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕

^๕ ลักษณะของมหาวิทยาลัย สถาบัน และวิทยาลัย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) มหาวิทยาลัย

(ก) ดำเนินการให้การศึกษาในด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงหลายสาขาวิชาหรือหลายกลุ่มสาขาวิชา

(ข) ดำเนินการให้การศึกษาเพื่อให้ประกาศนียบัตร อนุปริญญา ปริญญาทุกชั้น และประกาศนียบัตรบัณฑิต

(ค) มีภารกิจด้านการสอน การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ

ฯลฯ

ฯลฯ

^๖ มาตรา ๑๕ โรงเรียนมี ๓ ลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการและจัดเป็นรูปแบบการศึกษาในระบบโรงเรียน

(๒) โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการและจัดเป็นรูปแบบการศึกษานอกระบบโรงเรียน

(๓) โรงเรียนที่จัดให้การศึกษาแก่บุคคลที่มีลักษณะพิเศษหรือผิดปกติทางร่างกายสติปัญญา หรือจิตใจ ที่จัดเป็นรูปแบบการศึกษาพิเศษ หรือโรงเรียนที่จัดให้การศึกษาแก่บุคคลผู้ยากไร้ หรือผู้ที่เสียเปรียบทางการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ ที่จัดเป็นรูปแบบการศึกษาสงเคราะห์

โรงเรียนแต่ละลักษณะจะแบ่งออกเป็นประเภทใดหรือระดับใด ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จਾਲะ
(คุณพรทิพย์ จาละ)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘